

УДК 821.161.3.09

ВОБРАЗЫ ЧАСУ Ў РАМАНЕ ІГАРА БАБКОВА

канд. філал. навук, дац. **Н.Б. ЛЫСОВА**
(Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт)

У культуралагічным дыскурсе разглядаюцца мастацкія вобразы часу, якія набылі свой асабісты сэнс у рамане Ігара Бабкова «Хвілінка. Тры гісторыі»; гэтыя вобразы непарыўна злучаныя з яго творамі «Адам Клакоцкі і яго цені», «Каралеўства Беларусь. Вытлумачэнні ру(і)наў» і іншымі. Пры вывучэнні ўзаемаадносін гістарычнага савецкага часу і прасторы са ўласным светам пачуццяў і хваляванняў герояў становяцца відавочнымі спецыфічныя рысы культуры аўтара, творчасць якога належыць да пакалення “Тутэйшых”, а менавіта пакалення літаратараў, якія прыйшлі ў літаратуру ў 1980-я гг. з новай эстэтычнай праграмай напярэдадні маючых адбыцца сацыяльна-культурных перамен.

Ключавыя словы: хранатоп, будызм, экзістэнцыялізм, постмадэрнізм.

Увядзенне. Раман Ігара Бабкова «Хвілінка. Тры гісторыі» [1] пра час. Аб гэтым гаворыць ужо назва. Яна мае канкрэтнае прастора-часовае вызначэнне. Назва рамана – сапраўдная назва кавярні на праспекце Леніна ў Мінску напачатку 1980-х гадоў. Адзін з рэцэнзентаў прапаноўваў змяніць назву кнігі на «Хвілінка. Тры месцы», бо тры гісторыі рамана распавядаюць пра трох герояў: паэта, змагара і жанчыну ў трох месцах – у кавярні, у лесе і ў студэнцкім інтэрнаце. Час і прастора цесна звязаны, хранатоп твора становіцца стрыжневым вобразам романа.

Рэальная прастора былой кавярні «Хвілінка» сёння мае другую назву. Там цяпер рэстараны і кавярні замежнай кухні і высокага, не таннага, кошту. Змяніўся змест, вонкавы і ўнутраны, палітычны і метафізічны. І пакаленне, да якога належыць сам аўтар, якое пачынала сталець, назваўшыся «Тутэйшымі», спрабуе сёння падвесці вынікі свайго шляху.

Так, новы твор Бабкова пра апошнія савецкія гады, пра пакаленне, якому давалося ўступаць у жыццё ў гады «застою», напярэдадні «перабудовы». Менавіта такі сюжэт кнігі – ад унутранай нявызначанасці, пошукаў ідэйнага прытулку ў атмасферы «застою» да моманту (ці хвілінкі) палёту думкі ці знаходжання свайго месца. Быццам час «Хвілінкі» стаў перыядам падрыхтоўкі да будучага, аб якім ведаюць і аўтар, і чытачы; а героі твора не ведаюць, яны яго прадчуваюць. У творы, такім чынам, месца і час аб’яднання – прыродна-ландшафтнае месца і гістарычны час, аб’ектыўна-нацыянальная прастора і суб’ектыўна-біяграфічнае яе вымярэнне.

Сам аўтар называе пакаленне «Тутэйшых» адным з самых «цэласных і згуртаваных ... агульнай эмоцыяй» [2, с. 10], галоўнай для якіх стала ідэя вяртання да сваёй – беларускай – культуры. Адначасова ўдзельнікі аб’яднання сфарміравалі матрыцу сучаснай, гарадской ці інтэлектуальнай, культуры; і такім чынам аб’ядналі часы нацыянальнага адраджэння напачатку і напрыканцы ХХ стагоддзя.

Асноўная частка. Ігар Бабкоў – філосаф, кніжнік, усходнік, выдавец, паэт і празаік. Ужо першы яго паэтычны зборнік «Герой вайны за празрыстасць» пранізаны міфалогіяй снабачання, што адразу было заўважана літаратуразнаўцамі. Напрыклад, А.М. Шылец у артыкуле «Міфалагічная сімволіка сну ў паэтычным зборніку І. Бабкова «Герой вайны за празрыстасць» [3] звязвае «паэтычныя сны» Бабкова з паняццем усходняй танаталогіі «бардо», згодна з якой «у выключным стане бардо, у стане памірання і «пасмерця» чалавеку даецца шанс вызваліцца, адарвацца ад кола сансары». Паэт распрацоўвае ў першым зборніку «семантычнае поле сну як слепаты, няведання, духоўнай абмежаванасці чалавека ў недасканалым свеце людзей-прывідаў, якія толькі думаюць, што жывуць, а ў сапраўднасці спяць», «сон атаясамліваўся з духоўнай смерцю» [3, с. 196].

Тэма сну таксама з’яўляецца і ў кнізе «Хвілінка. Тры гісторыі». На гэты раз у сувязі з савецкай рэчаіснасцю, у пераносным значэнні – як «калектыўная галоўнацаця» [1, с. 25]. Зазначым, што вобраз калектыўнага трызнення звязаны ў творчасці Бабкова і з нацыянальна-гістарычным вобразам. Менавіта так ён быў выведзены ў рамане пісьменніка «Адам Клакоцкі і яго цені» напачатку 2000-х гг.

Першы айчынны постмадэрнісцкі інтэртэкстуальны раман «Адам Клакоцкі і яго цені» сабраў тэксты розныя па тэматыцы, структуры. Тут ёсць і літаратурная рамка (эпіграфы, па-барочнаму доўгая назва, думкі на развітанне), і раман у рамане, і вершы, і лісты, і запісы. Аднак кампазіцыйным стрыжнем твора з’яўляецца сон, дакладней Беларускай Архіў Сноў, які стаў справай жыцця галоўнага героя – Адама Клакоцкага, «збіральніка, сыстэматызатара і даследніка сноў» [4, с. 6], аўтара дысертацыі «Сон як аргумент у палеміцы з картэзіянствам» і «Усеагульнай энцыклапедыі сноў» [4, с. 8]. Да таго ж ужо

ў эпіграфрах узгадваюцца і «начныя мроі» Рэнэ Дэкарта, і «сны лёгкадумных» Зьбігнева Гэрбэрта, далей у главах рамана – цытаты вядомых літаратурных сноў.

Новы раман «Хвілінка. Тры гісторыі» працягвае традыцыю снабачання як вобразу-часу ў стылістыцы «новага рамана», менавіта з яго постмадэрнісцкімі прыкметамі (калейдаскапічнасцю, поліфанічнасцю, эсэістычнасцю, дыялогавасцю). Чацвёрты герой твора – бармэн Леа – быццам пераапрутану Адам Клакоцкі. Аўтар піша аб дачыненні Леа да пераезду Скарыны ў Вільню, да перакладу Бібліі са стараарамейскай мовы і кітайскага даоскага трактата на старабеларускую мову, аб дапамозе гісторыку Даленгу-Хадакоўскаму і паэту Міцкевічу і г.д. Яго дзейнасць пашыраецца не толькі ў часе, але і ў прасторы, якая ідзе з Захаду на Усход у гістарычнай, г.зн. рэальнай, і літаратурнай, неіснуючай, “рэальнасці”.

Леа ў рамане «Хвілінка. Тры гісторыі» – вобраз-знак гістарычнага персанажа нацыянальнай культуры, міфалагічны, адраджэнскі і цьмяны, фантастычны, або лагічна, навукова, не высветлены.

Напачатку рамана «Адам Клакоцкі...» ўзнікае сімвалічнае тлумачэнне сну, якое, на наш погляд, з’яўляецца вельмі значным для разумення пазіцыі нацыянальнага літаратара: герой рамана «параўноўвае радзіму з прыгожым сном, які сьніцца герою», і ён выказвае «пажаданьне, каб гэты сон доўжыўся вечна, бо мы ня ведаем, дзе і ў якіх краявідах нам давядзецца прачнуцца» [4, с. 7]. Такая патрыятычная сімволіка працягнецца потым у яго кнізе-эсэ пад назваю «Каралеўства Беларусь. Вытлумачэнні ру(і)наў» [5]. Так, «каралеўства» ці «прыгожы сон», ці казначасць, несапраўднасць, невытлумачальнасць, па вялікім рахунку нацыянальнага самаадчування, ідэнтыфікацыі і гістарычнай часовай хады.

Імя героя «Хвілінкі» «Вялікага Леа. ... Мага і алхіміка» [1, с. 16], не вельмі гучнае для нашай прасторы, супадае з другім літаратурным героем (аб чым прызнаецца апавядальнік [1, с. 17]) – рамана Германа Гесэ «Паломніцтва ў Краіну Усходу» («Die Morgenlandfahrt», 1932). Твор нямецкага пісьменніка ў літаратуразнаўстве прынята лічыць пашыранай метафарай пазнання, дзе «Краіна Усходу» расшыфроўваецца як душа, або сыходжанне ўсіх сэнсаў, усіх часоў і прастораў. Леа у рамане Гесэ – гэта таямнічы вобраз слугі-правадніка да гэтай краіны, правадніка ці то ў будучыню, ці то назад да смерці.

Тэмай смерці, дакладней яе асэнсаваннем, пачынаецца і аповед наратара гісторыі «Хвілінкі», яшчэ аднаго героя рамана, які цесна звязаны з асобай аўтара твора. Лірычны герой-апавядальнік гаворыць аб сустрэчы ў кафе з наведвальнікамі – з Леа і трыма галоўнымі героямі рамана – у момант пошуку сябе, свайго месца ў жыцці, у момант, калі ён ужо разумеў, што калісьці, як усе, «знікне ў часе» [1, с. 28]. «Я адчуваў сябе бяздомным акцёрам, які раптам пасярод п’есы зразумеў, што яму няма куды вяртацца. Пакуль не здарылася гэтае месца» [1, с. 28], – прызнаецца апавядальнік. Кафе «Хвілінка» з бармэнам Леа абарочваецца для яго той самай «Краінай Усходу», ці спазнанай душой.

У «Хвілінцы» сон апрацаецца ў «вопратку» ўспамінаў, з іх характарыстыкамі расцягнуцасці і шчыльнасці, праваламі і падрабязнасцямі. Зварот да вобразу ўспамінаў-трызненняў дае магчымасць аўтару адыйсці ад сюжэтна-фабульнага аповеду да вольнага паэтычнага выказвання (нездарма ў рэцэнзіях на твор даволі часта проста цытуюцца сказы як афарызмы). Стылістыка «снабачання» ці «ўспамінаў» дае магчымасць прыйсці да адлюстравання духоўных прыгод, да стварэння міфалагізаванага (яднаючага рэальнасць і космас) аповеду (чаго варты палёт-выратаванне герояў з інтэрната!), да «палення» ў Часе (мінулым і будучым), ці прадбачання. Сон выходзіць за межы часу ці аб’ядноўвае пакаленні: «Зерню пшаніцы сніцца колас, антрапоіду сніцца чалавек, чалавеку – той, хто прыйдзе яму на змену» [6, с. 232].

Сон як паэтычная прастора, як паэтычны стан – менавіта гэты напрамак паэтыкі абірае Ігар Бабкоў і ў сваёй апошняй кнізе вершаў. Асацыяцыі з класічнымі тэмамі сну пачынаюцца ўжо ў назве апошняга зборніка – «Засынаць, прычынацца, слухаць галасы рыб», што выклікае ў памяці і шэкспіраўскае «заснуць і бачыць сны», і назву навэлы паўднёва-амерыканскага пісьменніка Элісеа Дыяса «Умереть, уснуть и видеть сны, быть может» [6, с. 255].

У вершах Бабкова яскрава вызначылася сузіральная ўсходняя танальнасць. У паэзіі прысутнічае той паэтычны настрой, які выклікае югэн (катэгорыя ўсходняй паэтыкі, якую можна вызначыць як замацаванне смутку-радасці ад перажытага). На гэта паказвае і аўтар, калі гаворыць «... хіба словы нешта значаць / Калі жыццё толькі сон і варта нарэшце прачнуцца / Разам зь імі / У краіне Чыстай Зямлі» [7, с. 17], ён адсылае нас да будысцкай філасофіі Чыстай Зямлі. У філасофіі будызму прастора і час – гэта таямніца чалавечага розуму, яна цесна звязаная з асабістымі рухамі цела і розуму. Прычым спачатку праз пазнанне матэрыяльных рэчаў ці прасторы (рух цела), а потым – праз пазнанне космасу ці часу (рух розуму).

У паэтычным зборніку Бабкова знаходзім і вобразы мінулага часу. У вершы «Углядаючыся ў югэн прамінулага часу» аўтар малюе пачуццё смутку-радасці пра мінулыя сустрэчы, яднанні, размовы «на самым скраі часу» – «Засталіся: яго нататнікі, яе сны, каляндар/ Два шалікі, зялёная лямпа, яе завушніцы/ Шклянка гарбаты, узьлёт ваяў, самота ў Cafe (выдз. – Л.Н.) / І боль у сьпіне, крыху вышэй за сэрца» [7, с. 22]. Прастора-часовыя вобразы, як бачым, не вызначаны лагічна, а ўяўляюць сабою набор рэчаў,

месцаў (тут ужо ўзгаданая прастора Кафэ) і эмоцый. Менавіта эмоцыі з'яўляюцца знакамі часу. Бясконцасць прасторы, згодна з будызмам, «не можа быць спасцігнута, ментальна прадстаўлена або вызначана, яна можа быць толькі перажыта. Толькі калі чалавек перажывае гэты вопыт, можна казаць аб адкрыцці часу як аб новым вымярэнні розуму» [8, с. 5].

Аб усходнім кірунку мыслення свайго героя-наратора Бабкоў гаворыць і ў «Хвілінцы». Ён падкрэслівае, што падчас пошукаў сэнсу, у дыскусіях з сучаснікамі «раптам усведаміў, што меў наўвазе Нагарджуна, гаворачы пра адсутнасць альбо пустэчу, з якой усё нараджаецца» [1, с. 23]. Заўважым, што ўсходні філосаф II–III стагоддзяў Нагарджуна ў «Шуньятасаптаці» гаворыць аб неіснаванні ў рэальнасці трох часоў (мінулага, сучаснага і будучага), бо яны ўзаемавызначаемы, і толькі суіснуюць. Вызначальнасць часу па катэгорыях мінулага, сучаснага і будучага – гэта справа мыслення; у рэальнасці – часу няма, яна ўяўляе сабою адзінае цэлае, якое складаецца з мноства імгненняў жыцця – ці хвілінак. З падобных хвілінак ці момантаў “прасвятлення” і складаецца светаўспрыманне.

Апавядальнік у рамане «Хвілінка...» параўноўвае хаду свайго героя з пошукамі пазнання, «як і ў пячоры Платона», дзе можна адкрыць «пэўныя адпаведнасці» [1, с. 20]. У кавярні «Хвілінка» адбываецца пазнанне свету, кафэ абарочваецца «пячорай Платона», пазнанне савецкага часу дапаўняецца адкрыццём гістарычнай ці марфалагічнай карціны свету.

Пашырэнне сэнсу можа мець не толькі міфалагічныя абрысы, але і экзістэнцыйна-асабовыя. Апавядальнік піша, што менавіта ў «Хвілінцы» «жыццё раптам адкрылася мне як кветка, ...гэта было не проста фізічнае пачуццё, а штосьці больш складанае і насычанае. Амаль неадсюль. Штосьці накіталт сартраўскай pausea. Памятаецца, у ягоным рамане галоўны герой патрапляе ў гэтую пастку» [1, с. 23–24]. Яшчэ адно літаратурнае падваенне сэнсу, бо «Тошнота» Сартра, ідыёлага экзістэнцыялізму, ёсць нішто іншае, як вобраз ментальнага ўспрыняцця свету вакол сябе, скрупулёзны самааналіз часу і прасторы.

У адрозненне ад сартраўскага, аналіз рэчаіснасці ў «Хвілінцы...» мае іншы настрой і ацэнку, не хвора-песімістычную, а наадварот – аптымістычную. Напрыклад, назіранні паэта Францішка, героя рамана за прыкметамі сацыяльнага рэальнага часу, заканчваюцца адкрыццём гармоніі свету: «...усе яго вершы здараюцца менавіта там, у прасторы, калі чалавек выходзіць з вусцішнага і бачыць – на хвіліну, хця б на хвіліну (вызд. – Л.Н.), - які неверагодна прыгожы і дасканалы наш свет, як усё тут страшна істотна і як прадумана» [1, с. 40]. Заўважым акцэнт на момантах адкрыцця свету, гэтыя хвілінкі робяцца «крысталамі часу» (Дэлэз), у якіх знікае несапраўднае, а застаецца галоўнае.

Пісьменнік застаецца верным стылістыцы сваіх папярэдніх твораў, сваёй філасофіі бачання. Яго новы твор убірае ў сябе ўсходнія ўяўленні аб часе. Але «Хвілінка» фіксуе асабістыя, сярэднеўрапейскія, знакі часу. Так, інтэрнацкі палёт-выратаванне герояў адбываецца, напрыклад, 24 жніўня 1984 г. [1, с. 231]. Сёння 24 жніўня – дзень незалежнасці Украіны, да яго абвяшчання ў 1991 г. як знаку пачатку перабудовы, ці новай палітычнай эпохі краін былога Саюзу, застаецца яшчэ шэсць гадоў. У 1984 г. нараджаецца і будучая каханая аўтара твора, да іх сустрэчы – дванаццаць гадоў. Падвоены час: палітычныя падзеі адбываюцца разам са знакамі асабістага чалавечага лёсу, у мінулым закладзена будучыня.

Агляд вобразаў часу рамана можна пачаць першым сказам твора, дзе сам аўтар канкрэтызуе хранатоп: «Францішак любіў казаць, што ён нарадзіўся ў гэтым часе і гэтым месцы толькі дзеля таго, каб пакаштаваць добрай кавы ў прыстойнай кампаніі» [1, с. 9]. «Гэты час» – савецкі час; «гэтая прастора» – мінская, беларуская, прастора. Яны аб'яднаныя жыццём пакалення васьмідзесятнікаў, ці «Тутэйшымі» (1987-1989), да якіх належыць аўтар. Яны самі абралі для сябе гэту назву – скіраваную ў мінулае (назва п'есы Я. Купалы 1920-х гг.) і прывязаную да месца нараджэння. Аўтар падкрэслівае пачатак гісторыі 1982 г. (год іх знаёмства-сустрэчы) і дадае, як піша апавядальнік «не з лёгкім сэрцам» [1, с. 32] метафарычны вобраз таго перыяду гісторыі – «была восень»: «Словы дрыжэлі і трапяталі, як тонкая павута ў восеньскім лесе [1, с. 20], «стаяла восеньская раніца 1982 года» [1, с. 23], «за вокнамі *Хвілінкі* амаль заўсёды была восень» [1, с. 32]. На вуліцах гучалі аптымістычныя лозунгі, «ўсё заставалася такім, як ёсць...у шапіках прадавалі *Правду і Вечерний Минск*, піянеры ўскідвалі рукі ў салюце і давалі клятву *жыць, як завяшчаў вялікі Ленін*, менскае метро рыхтавалася ўпусціць у свае светлыя залы савецкі народ беларускага разліву... І ў той жа час было ясна, што гэта толькі ілюзія, сон – усяго насамрэч няма» [1, с. 24–25]. Савецкая рэчаіснасць як восеньская ілюзія ці сон – такі вобраз для свайго часу абірае пісьменнік-філосаф.

У рамане не будзе распаўсюджанага ў літаратуры новай сацыяльна-палітычнай рэальнасці прапагандыскага вобразу савецкай утопіі, ад якога ідуць асацыяцыі да сонечнага летняга дня ці «города Сонца». Восеньскае «трызненне» ці «сыход» у рамане Бабкова дапаўняецца іншымі знакамі часу – цывілізацыйнымі і міфалагічнымі. Аўтар піша, што падзеі твора адбываюцца «ў эпоху непапраўнай дэградацыі свету, у часы *Калі-Югі*» [1, с. 9]. Узнікае новае вымярэнне часу – індусцкае, звязанае з «сумеречным» (ці восеньскім?) перыядам чалавечай гісторыі, які пазначаны хваробамі, войнамі і вызначалася хвілінамі (!) з жыцця Брахмы. Такім чынам, з асобнымі дапаўненнямі-знакамі ў кнізе ўзнікаюць іншыя вымярэнні часу, якія яшчэ неабходна чытачу расшыфроўваць.

Даламожнікам для чытання рамана «Хвілінка...» становіцца новая аповесць Ігара Бабкова «Францішак: словы за вакном» [9], якая не проста працягвае гісторыю аднаго з трох (аўтар называе яго галоўным) герояў «Хвілінкі...», але вяртаецца да падзей папярэдняй кнігі, тлумачыць іх. Словамі Францішка з новага твора вымяраецца значнасць і складнасць савецкага часу «Хвілінкі...»: «Не прастора, а час ёсць нашым сапраўдным домам, – запісаў ён калісьці даўно, за стойкай аднаго менскага бістро. Час, у якім мы былі і адбыліся. Мілы прытулак, пяшчотны і эфемерны» [9, с. 23]. Францішак гаворыць аб часе «Хвілінкі...» як аб новым нараджэнні, якое было экзистэнцыйна не простым: «Ісці па плыні, разам з усімі было немагчыма. Можна было пайсці насуперак. Насустрэч плыні. Альбо ўвогуле спыніцца. Адысці ўбок. Урэшце ён адважыўся. Спыніцца. Паставіць крыж. Памерці і нарадзіцца зноў...» [9, с. 27]. Аўтар гаворыць аб перамозе над часам, аб выхаду з яе прыроднага кола паўтараў, каб набыць сэнс свайго жыцця, значнасць асабістай хвіліны ў космасе. Францішак здолеў зрабіць гэта: «Канец свету – але якога менавіта свету? – запісаў Францішак» [9, с. 38]. Гістарычная прастора і сцяжынкi асабістага жыцця, цывілізацыйная цыклічнасць і імгненні быцця чалавека – галоўная праблематыка твораў Ігара Бабкова.

Заклучэнне. Кнігу «Хвілінка. Тры гісторыі» сам аўтар вызначае як сагу [2, с. 10]. Жанравыя характарыстыкі сагі звязаны з гераічнымі ўчынкамі, значнымі палітычнымі падзеямі і з міфалагічным уяўленнем аб часе. У сучасным філасофска-літаратурным рамана Ігар Бабкоў вяртаецца да старой паэтыкі, каб стварыць «узornaе» ўяўленне аб гісторыі свайго часу. Словамі апавядальніка «Хвілінкі...», «узornaе» твор – «не ў тым сэнсе, што ён прагучаў і быў пачуты тады, у сваім часе, і надалей заняў пачэснае месца ў зборніках і анталогіях. Не, ён так і застаўся асабістым дакументам» [1, с. 47]. Як у фальклорных тэкстах, як у сазе тут гістарычнае адлюстроўваецца праз адзінкавае, гераічнае, перажыванне ці барацьбу з няўмольным часам.

Постмадэрнісцкая складанасць, філасафічнасць вобразу часу ў сучаснай сазе Ігара Бабкова «Хвілінка. Тры гісторыі» патрабуе далейшага сацыякультурнага аналізу, гаворачы словамі апавядальніка «Хвілінкі...», яго яшчэ трэба «вытлумачваць, падрабязна, слова за словам, расплятаючы нітку сэнсу» [1, с. 47].

ЛІТАРАТУРА

1. Бабкоў, І. Хвілінка. Тры гісторыі / І.М.Бабкоў. – Мінск : Логвінаў, 2013. – 232 с.
2. Бобков, И. Литературную моду диктуют большие издательства / Интервью Л. Рублевской с И.Бобковым // Беларусь сегодня. – 31 окт. – 2013. – С. 10.
3. Шылец, А.М. Міфалагічная сімволіка сну ў паэтычным зборніку І. Бабкова «Герой вайны за празрыстасць» / А. Шылец // Праблемныя напрамкі развіцця мастацкай творчасці і вербальнай культуры нацыі. – Матэр. Міжнар. навук. канф., 20–21 лістапада 2003 г. – Мінск : Беларус. дзярж. пед. ун-т імя Максіма Танка», 2004. – С. 195–197.
4. Бабкоў, І.М. Адам Клакоцкі і яго цені. Раман у дзесяці гісторыях / І.М. Бабкоў. – Менск : БАС, 2001. – 110 с.
5. Бабкоў, І.М. Каралеўства Беларусь. Вытлумачэнне ру[і]наў / І.М. Бабкоў. – Мінск : Логвінаў, 2005. – 142 с. (Галерэя «Б»).
6. Книга сновидений / сост. Х.Л. Борхес. – СПб. : Амфора, 2005. – 303 с.
7. Бабкоў, І.М. Засынаць, прачынацца, слухаць галасы рыб : вершы / І.М. Бабкоў. – Мінск : І.П.Логвінаў, 2009. – 118 с. (Галерэя «Б»).
8. Далькова-Парфинович, В.С. Калачакра, прастарнство и время в тибетском буддизме / В.С. Далькова-Парфинович // Практика Калачакры / Гленн Муллин. – М. : Беловодье, 2002. – С. 5–22.
9. Бабкоў, І.М. Францішак: словы за вакном / І.М. Бабкоў // Дзеяслоў. – 2016. – №3 (82). – С. 20–65.

Поступила 14.10.2016

IMAGES OF TIME IN NOVEL I. BOBKOVA

N. LYSOVA

Article discusses the images of time in the novel by Igor Bobkov "Minute. Three stories." In the study of the historical relations, the Soviet time and space to the world of feelings and experiences of the characters reveal the specific features of the culture of the author, who belongs to a generation "Tuteyshih" generation of writers who came to literature in 1980-s. a new aesthetic program before the period of socio-cultural adjustment.

Keywords: *time-space, Buddhism, existentialism, post-modernism.*